

STRATEGIA
ZRÓWNOWAŻONEGO
ROZWOJU WSI,
ROLNICTWA
I RYBACTWA
2030

Raport z realizacji projektów strategicznych ujętych w Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

Wg stanu na dzień 30 czerwca 2025 r.

Opracowano w Departamencie Strategii i Rozwoju
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Raport z realizacji projektów strategicznych ujętych w Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

Wg stanu na dzień 30 czerwca 2025 r.

Opracowanie zostało podzielone na cztery części. W pierwszej z nich ujęto informacje o projektach strategicznych wskazanych w strategii, które zostały zrealizowane w okresie od 1 października 2019 do 11 listopada 2023 r. W drugiej części przedstawione zostały projekty zrealizowane w okresie od 12 listopada 2023 do 30 czerwca 2025 r. Trzecia część obejmuje projekty zrealizowane częściowo lub w formie pilotażu albo zakończone na etapie planowania do 30 czerwca 2025 r. Ostatnia część przedstawia projekty strategiczne będące wg stanu na dzień 30 czerwca 2025 r. w trakcie realizacji.

SPIS TREŚCI

I.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE OD 1 PAŹDZIERNIKA 2019 DO 11 LISTOPADA 2023 R.	3
II.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.	11
III.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE CZĘŚCIOWO LUB W FORMIE PILOTAŻU DO 30 CZERWCA 2025 R., ALBO ZAKOŃCZONE NA ETAPIE PLANOWANIA	25
IV.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	30

I. PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE OD 1 PAŹDZIERNIKA 2019 DO 11 LISTOPADA 2023 R.

LP	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE OD 1 PAŹDZIERNIKA 2019 DO 11 LISTOPADA 2023 R.	
	Nazwa projektu	Efekty realizacji projektu
1	Platforma żywnościowa (SOR) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Wprowadzono na polski rynek narzędzie umożliwiające uczestnikom rynku dokonywanie obrotu giełdowego krajowymi produktami rolno-spożywczymi o wystandaryzowanych parametrach jakościowych. Narzędzie to funkcjonuje pod nazwą Giełdowy Rynek Rolny (GRR) i jest prowadzone przez Towarową Giełdę Energii S.A., na podstawie licencji wyłącznej udzielonej przez KOWR z dniem 1 września 2020 r. GRR jest pierwszym w Polsce elektronicznym narzędziem umożliwiającym giełdowy obrót produktami rolno-spożywczymi w formule rynku kasowego (tzw. rynku spot), tj. z natychmiastową dostawą towaru. Produktami dopuszczonymi do obrotu na GRR są pszenica, żyto, kukurydza i rzepak.
2	Intermodalny terminal towarowy (SOR) <u>Lider projektu: MRiRW we współpracy z MAP</u>	Krajowa Grupa Spożywcza S.A. (uprzednio Krajowa Spółka Cukrowa S.A.) na terenach wydzierżawionych od Zarządu Morskiego Portu Gdańsk S.A. wybudowała terminal przeładunkowo-wysyłkowy, w skład, którego wchodzi silos o pojemności 50 000 ton, pakownia cukru o pow. 1600 m ² z 4 liniami pakującymi oraz magazyn logistyczny produktu gotowego o pow. 2100 m ² do przechowywania cukru. Na terenie terminalu zostały zainstalowane linie umożliwiające przepakowanie cukru do silosu oraz urządzenie do załadunku bezpośredniego luków ładunkowych statków workami polipropylenowymi 50 kg o wydajności 1 500 ton/dobę („tobogan”). W dniu 10 października 2019 r. Krajowa Spółka Cukrowa S.A. oddała do użytku Terminal Cukrowy w Porcie Morskim Gdańsk.
3	Krajowa Grupa Spożywcza S.A. (Utworzenie Narodowego Holdingu Spożywczego) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	W 2022 r. w oparciu o potencjał Krajowej Spółki Cukrowej S.A. została utworzona Krajowa Grupa Spożywcza S.A., która prowadzi działalność na zasadach rynkowych, realizując zadania w zakresie produkcji cukru i zarządzania spółkami Grupy Kapitałowej strategicznymi dla krajowego sektora produkcji rolnej. Potencjał ekonomiczny Grupy Kapitałowej Krajowej Grupy Spożywczej S.A. pozwala na realizację zadań statutowych

		ze szczególnym uwzględnieniem działań wspierających i promujących polskich rolników. Priorytetowo jest traktowany wzrost udziału rolników – producentów w sprzedaży produkcji rolnej, wspierany działaniami organizacyjno-prawnymi opartymi o potencjał organizacyjny i doświadczenie branżowe Krajowej Grupy Spożywczej S.A.
4	Linia pożyczkowa i Fundusz Rozwoju Rolnictwa (SOR) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Utworzono Fundusz Gwarancji Rolnych (FGR) ze środków PROW 2014–2020. Utworzenie FGR ułatwiło dostęp rolników oraz przedsiębiorstw przetwórczych do zewnętrznego źródła finansowania swojej działalności. W marcu 2020 r. ze względu na skutki epidemii COVID-19 wpływające na trudności z utrzymaniem płynności finansowej, w ramach programu FGR został rozszerzony zakres stosowanych instrumentów finansowych o gwarantowanie spłaty 2 mld zł kredytów obrotowych (odnawialnych i nieodnawialnych) z równoczesnym stosowaniem dopłat do oprocentowania tych kredytów w wysokości 2% w skali roku przez okres 12 miesięcy.
5	Nowoczesne ubezpieczenia rolnicze (SOR) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Utworzono AGRO TUW – towarzystwo ubezpieczeń dedykowane producentom rolnym oraz ułatwienia w opłatach części składki należnych od producentów rolnych – możliwość ich opłacania z części dopłat bezpośrednich w terminach ich otrzymywania.
6	Nowy system ubezpieczeń upraw dla rolników <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Opracowano nowe rozwiązania w zakresie ubezpieczeń w rolnictwie. Gospodarstwa, które posiadają ubezpieczenie uzyskały gwarancję dopłaty do składki ubezpieczeniowej. Dodatkowo stworzono Fundusz Gwarancji w Rolnictwie, który zapewni stałe źródło finansowania wypłat pomocy za poniesione straty w małych i średnich gospodarstwach rolnych w Polsce.
7	Fundusz Ochrony Rolnictwa <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Wprowadzono rozwiązania prawne umożliwiające wypłatę rekompensat producentom rolnym, w przypadku braku zapłaty za produkty rolne sprzedane podmiotowi, który stał się niewypłacalny.
8	Większe dofinansowanie do paliwa rolniczego <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Zwiększono limit zwrotu podatku akcyzowego, zawartego w cenie paliwa do 1 ha upraw rolnych oraz wprowadzeniu dodatkowego limitu do 1 dużej jednostki przeliczeniowej (DJP), w przypadku produkcji zwierząt gospodarskich (bydła).

9	Jeszcze większy zwrot akcyzy za paliwo rolnicze <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Wprowadzono rozwiązania prawne mające na celu zwiększenie limitu zużywanego oleju napędowego na 1 ha upraw rolnych oraz limitu zużycia oleju napędowego do 1 DJP, w przypadku prowadzenia przez producenta rolnego chowu lub hodowli bydła, do którego przysługuje zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa zakupionego do tej produkcji. Od 2023 roku hodowcy świń, owiec, kóz oraz koni zostali objęci możliwością ubiegania się o zwrot podatku akcyzowego.
10	Gospodarowanie gruntami rolnymi na rzecz zrównoważonego rozwoju (SOR) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Opracowano i wprowadzono w życie regulacje służące ochronie gruntów rolnych przed spekulacyjnym wykupem, jak również zapewniające, że nieruchomości rolne nabywane będą dla celów rolniczych, w szczególności na powiększenie gospodarstw rodzinnych prowadzonych przez rolników indywidualnych.
11	Zachowanie ziemi w rodzinnych gospodarstwach rolnych <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Wprowadzono rozwiązania prawne w ustawie z dnia 19 października 1991 r. <i>o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa</i> , na podstawie których państwowa ziemia rolna w pierwszej kolejności jest przeznaczana na powiększenie oraz utworzenie gospodarstw rodzinnych.
12	Przejsie na emeryturę bez konieczności zbywania gospodarstwa <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Zmieniono zasady dotyczące zawieszania wypłaty emerytur rolniczych w przypadku niezaprzestania prowadzenia działalności rolniczej. 15 czerwca 2022 r., weszła w życie ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Rolnik emeryt nie musi wyzbywać się gospodarstwa rolnego, żeby mieć prawo do wypłaty emerytury rolniczej w pełnej wysokości. Nadal może prowadzić działalność rolniczą w posiadanym gospodarstwie rolnym bez ryzyka zawieszenia części uzupełniającej świadczenia. Emerytom, którzy mieli zawieszoną wypłatę części uzupełniającej emerytury rolniczej z powodu prowadzenia działalności rolniczej, KRUS podejmie z urzędu wypłatę świadczenia w pełnej wysokości w lipcowych terminach płatności, a w czerwcu dokona wyrównania części uzupełniającej za ten miesiąc.
14	Większa sprzedaż bezpośrednia i rolniczy handel detaliczny.	Wprowadzono ułatwienia prawne z zakresu bezpieczeństwa żywności w odniesieniu do podmiotów zbywających żywność bezpośrednio konsumentom, w tym prowadzących rolniczy handel detaliczny (w ramach

	(inna nazwa projektu: Uwolnienie rolniczego handlu detalicznego) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	którego można zbywać żywność zawierającą co najmniej jeden składnik pochodzący w całości z własnej uprawy, chowu lub hodowli). Zmiany zostały wprowadzone w 2022 r. w ustawie z dnia 15 grudnia 2021 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia prowadzenia przez rolników rolniczego handlu detalicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 138), która weszła w życie z dniem 4 lutego 2022 r. Przepis dotyczący ulg w opodatkowaniu ww. podatkiem miał zastosowanie do przychodów uzyskanych przez podmioty od dnia 1 stycznia 2022 r. Korzystne dla rolników zmiany wprowadzono również w rozporządzeniu w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 września 2022 r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (Dz. U. poz. 1971), które weszło w życie z dniem 5 października 2022 r.
15	Odtworzenie i wsparcie rozwoju lokalnych rynków rolnych (SOR) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Uchwalono ustawę z dnia 4 października 2018 r. o zmianie ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego oraz ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. poz. 2136) i ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników do sklepów i restauracji (Dz. U. poz. 2242). Obie ustawy weszły w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. Dzięki przyjętym rozwiązaniom podmioty, w tym rolnicy prowadzący gospodarstwa rodzinne, mogą rozpocząć działalność w ramach takiego handlu po uprzedniej rejestracji (bez obowiązkowego zatwierdzenia) u powiatowego lekarza weterynarii (produkty pochodzenia zwierzęcego lub żywność zawierająca jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, tj. żywność złożona) lub u państwowego powiatowego inspektora sanitarnego (żywność pochodzenia niezwierzęcego).
16	Nowe i bezpłatne miejsca do bezpośredniej sprzedaży w całej Polsce <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Od 1 stycznia 2022 r. weszły w życie przepisy, które nakładają na gminy obowiązek wskazania miejsca, gdzie można w piątki i soboty kupić bezpośrednio od rolnika jego produkty. W tych dniach rolnicy mogą sprzedawać swoje produkty bez opłat targowych. W ten sposób mieszkańcy miast otrzymują dostęp do żywności wysokiej jakości, a rolnicy mogą sprzedać swoje produkty bezpośrednio, bez marży pośrednika.

17	Spółdzielnie rolników (SOR) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	5 kwietnia 2019 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 marca 2019 r. <i>w sprawie wykazu produktów lub grup produktów, ze względu na które mogą być zakładane spółdzielnie rolników</i> (Dz. U. poz. 635 oraz z 2023 r. poz. 2356), które stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz. U. z 2025 poz. 443).
18	Przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom w handlu artykułami rolno-spożywczymi <u>Lider projektu: MRiRW</u>	UOKiK we współpracy z MRiRW opracował rozwiązania prawne służące przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Uchwalono ustawę z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi, która określa zasady i tryb przeciwdziałania praktykom nieuczciwie wykorzystującym przewagę kontraktową przez nabywców produktów rolnych lub spożywczych lub dostawców tych produktów, w celu ochrony interesu publicznego.
19	Poprawa żyzności gleb <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Opracowano i z powodzeniem wdrożono program wspierający poprawę żyzności gleb przez wsparcie regeneracji gleb zakwaszonych (wapnowanie).
20	Dofinansowanie zakupu nawozów mineralnych <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Wprowadzono dofinansowanie zakupu nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez (pomoc o charakterze finansowym, wypłacana na wniosek beneficjenta).
21	Dopłaty do materiału siewnego <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Wprowadzono z powodzeniem dopłaty do materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany. Dopłaty cieszą się dużym zainteresowaniem wśród rolników (pomoc o charakterze finansowym, wypłacana na wniosek beneficjenta).
22	Program wsparcia hodowli roślin w Polsce (SOR) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Projekt programu wsparcia hodowli roślin w Polsce został opracowany w 2018 r. Realizację programu zaplanowano do 2021 r. Zadania zakończono do 2020 r., natomiast w 2021 r. zweryfikowano osiągnięcie mierników.
23	Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego na lata 2014–2020	Opracowano Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2014–2020, który określał cel ogólny – rozwój rolnictwa ekologicznego, oraz szczegółowy – wzrost liczby podmiotów przygotowujących produkty ekologiczne. Oba

	(SOR) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	cele zostały osiągnięte. Do osiągnięcia ww. celów określono szereg działań w różnych płaszczyznach – od nauki i transferu wiedzy przez wsparcie do działań informacyjno-promocyjnych.
24	Przygotowanie Ramowego Planu Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021–2027 <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Przygotowano plan działań, który będzie realizowany po zakończeniu Ramowego Planu Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2014–2020. Wskazuje on cele, kierunki działań i konkretne działania podejmowane przez właściwe podmioty w celu rozwoju sektora rolnictwa ekologicznego w Polsce. Plan nie jest dokumentem o charakterze programowym i nie ma odrębnego finansowania.
25	Wsparcie dla produkcji żywności ekologicznej <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Uruchomiono jeden publicznie dostępny wykaz producentów ekologicznych. Wprowadzono ułatwienia w stosowaniu nawozów dopuszczonych do produkcji ekologicznej. Wprowadzono wsparcie do zakupu ekologicznego materiału rozmnożeniowego roślin.
26	Rozwój żywności wysokiej jakości <u>Lider projektu: MRiRW</u>	W ramach środków WPR zwiększono pomoc w rozwoju produkcji żywności wysokiej jakości, szczególnie ekologicznej, tradycyjnej i regionalnej, która ma stać się rozpoznawalnym znakiem polskiego rolnictwa. Wprowadzono oznakowanie produktów wolnych od GMO.
27	Dopłaty powyżej średniej unijnej dla małych i średnich gospodarstw <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Zwiększono poziom wsparcia w ramach systemu płatności bezpośrednich przez uchwalenie przepisów krajowych wprowadzających uzupełniającą płatność podstawową od 2022 r. oraz przesunięcie 30 % środków z II filara WPR na instrumenty pomocowe w I filarze WPR w krajowym Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.
28	Wspieranie edukacji i drogi zawodowej w rolnictwie <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Opracowano zasady (regulamin) przyznawania nagród pieniężnych MRiRW dla najlepszych uczniów i słuchaczy szkół rolniczych MRiRW za wysokie wyniki w nauce. Nagrody pieniężne dla uczniów i słuchaczy są wypłacane corocznie od 2022 r.
29	(NIE)Samodzielni <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Utworzono zintegrowane wiązki usług społecznych na rzecz osób niesamodzielnych, które zmniejszały ryzyko nadmiernego obciążenia opieką opiekunów nieformalnych (opieka wspierająca, opieka „wytchnieniowa”, opieka zastępcza), oraz umożliwiały im łączenie aktywności społecznej i zawodowej z opieką.

30	Program inwestycji dla gmin popegeerowskich <u>Lider projektu: MFiPR</u>	W szóstej edycji naboru wniosków o dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych o bezzwrotne dofinansowanie realizowanych inwestycji mogły ubiegać się gminy, powiaty, związki międzygminne i związki powiatowo-gminne, na obszarze których funkcjonowały zlikwidowane państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej. Wartość dofinansowania, o które można było wnioskować w tej edycji wynosiła maksymalnie do 98 proc. wartości inwestycji (wymagany wkład własny gminy popegeerowskiej to 2 proc.). Gminy popegeerowskie mogły ubiegać się o dofinansowanie inwestycji z 36 obszarów. Nabór wniosków rozpoczął się 23 czerwca 2023 r. i trwał do 31 lipca 2023 r.
31	4,5 mld zł na odbudowę polskiego przetwórstwa oraz sprzedaż i produkcję żywności w gospodarstwie rolnym (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Zapewniono środki z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) na wsparcie rozwoju MŚP przetwórstwa rolno-spożywczego, centrów przechowalniczo-dystrybucyjnych oraz rolno-spożywczych rynków hurtowych oraz wsparcie przedsięwzięć rolników i rybaków prowadzących sprzedaż bezpośrednią, dostawy bezpośrednie, działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD) lub sprzedaży produktów w ramach działalności (MOL). W ramach pierwszej rewizji KPO budżet wsparcia rozwoju centrów przechowalniczo-dystrybucyjnych i rolno-spożywczych rynków hurtowych wzrósł o ok. 115 mln EUR.
32	„Program Opieka 75+” <u>Lider projektu: MRPiPS</u>	Przygotowano i uruchomiono „Program Opieka 75+”, który został opracowany w odpowiedzi na wyzwania, jakie stawiają przed Polską zachodzące procesy demograficzne. Bezpośrednim adresatem programu są gminy do 60 tys. mieszkańców, które przystępując do jego realizacji otrzymają wsparcie finansowe na świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, w wysokości do 60% kosztów realizacji tych usług. Celem programu jest zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi, samotnie gospodarującymi, a także tych które pozostają w rodzinie.

33	Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego Internetu na obszarach białych plam (KPO) <u>Lider projektu: MC</u>	W ramach inwestycji C1.1.1 KPO przeprowadzono 3 nabory wniosków dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych: - I nabór wniosków trwał od 4.07.2023 r. do 4.08.2023 r. 16:59 - II nabór wniosków został przeprowadzony od 4.09.2023 r. do 18.10.2023 r Trzeci nabór wniosków zrealizowano w dniach od 6.06.2024 r. do 6.08.2024 r. Wsparcie ma zagwarantować powszechny dostęp do szybkiego Internetu i usług cyfrowych w całej Polsce, w tym na obszarach tzw. „białych plam”, na których nie istnieje infrastruktura szerokopasmowa o dużej przepustowości.
34	Przeciw suszy (MRiRW realizowało komponent Woda dla rolnictwa) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Uprozczone zostały przepisy, dzięki którym wystarczające jest zgłoszenie do nadzoru wodnego wykonania nowego zbiornika, napełnianego wodami opadowymi lub roztopowymi, lub wodami gruntowymi o powierzchni nieprzekraczającej 5 000 m² oraz głębokości nieprzekraczającej 3 m, bez konieczności uzyskania pozwolenia wodno-prawnego.
35	Zwiększenie dostępu do ultraszybkiego internetu szerokopasmowego (FERC) <u>Lider projektu: MFiPR</u>	W ramach działania 1.1 programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC) przeprowadzono 1 nabór wniosków o dofinansowanie projektów szerokopasmowych dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Nabór trwał od 18.09.2023 r. do 18.10.2023 r. Celem wsparcia jest dofinansowanie projektów polegających na budowie infrastruktury szerokopasmowej na obszarach, na których dostęp do szybkiego internetu jest utrudniony (tzw. „białe plamy”). Według stanu na 30.06.2025 r. liczba zawartych umów o dofinansowanie projektów z przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi wynosi 62 (wartość ogółem zawartych umów: 2,2 mld PLN, w tym wkład UE: 1,2 mld PLN): a) liczba lokali mieszkalnych, która uzyska dostęp do internetu o przepustowości co najmniej 300 Mb/s dzięki podpisanym umowom: ok. 300 tys.; b) liczba przedsiębiorstw, która uzyska dostęp do internetu o przepustowości co najmniej 300 Mb/s dzięki podpisanym umowom: ponad 36 tys.; c) liczba miejsc ważnych dla rozwoju społeczno-gospodarczego (np. podmioty publiczne), które uzyskają

		dostęp do internetu o przepustowości co najmniej 1 Gb/s dzięki podpisanym umowom: 15.
36	Profesjonalne Instytucje Otoczenia Biznesu (SOR) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Projekt został zrealizowany. Planowane wsparcie procesu rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich przez integrację instytucji otoczenia biznesu działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, ich promocję oraz podwyższenie jakości i efektywności świadczonych usług nie zostało zrealizowane. W ramach projektu została zorganizowana konferencja pn. „Profesjonalne Instytucje Otoczenia Biznesu wspierające rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich”. Celem spotkania było podjęcie dyskusji nt. zwiększenia dostępności instytucji otoczenia biznesu, działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz koordynacja ich działań.
37	Wsparcie dla producentów zbóż w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy	Przygotowano i uruchomiono pomoc finansową dla producentów rolnych, którzy w okresie od dnia 1 grudnia 2022 r. do dnia 15 lipca 2023 r. dokonali sprzedaży pszenicy, kukurydzy, gryki, żyta, jęczmienia, owsa, pszenżyta, mieszanek zbożowych lub nasion rzepaku lub rzepiku. O pomoc mogli ubiegać się rolnicy, którym zagrażała utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy.

II. PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.	
	Nazwa projektu	Opis projektu
1	Wsparcie dla producentów zbóż w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Przygotowano i uruchomiono pomoc finansową dla producentów rolnych: • którzy w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 maja 2024 r. dokonali sprzedaży pszenicy, żyta, jęczmienia, pszenżyta lub mieszanek zbożowych. O pomoc mogli ubiegać się rolnicy, którym zagrażała utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy; • pomoc finansową dla producentów rolnych, którzy ponieśli dodatkowe koszty w wyniku braku stabilizacji na rynku pszenicy, gryki lub kukurydzy spowodowanej agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy (pomoc o charakterze finansowym, wypłacana na wniosek beneficjenta).
2	Dostępność transportowa obszarów wiejskich oraz lokalne sieci ciepłne i gazowe <u>Lider projektu: MI</u>	Realizowano bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez JST m.in. w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (RFRD). W planie na 2024 r. wydatki Funduszu Rozwoju Dróg ujęto w kwocie 7 000 000 000,00 zł, w tym 6 998 470 306,00 zł na dofinansowanie zadań wynikających z ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg (Ustawa). Wpływy Funduszu w 2024 r. zaplanowano na kwotę 3 690 029 000,00 zł, w tym 1 691 323 000,00 zł z wpłat od podmiotów określonych w art. 5 ust. 1 pkt 1, 4 i 5 Ustawy oraz 1 908 626 000,00 zł z tytułu wpłat z budżetu państwa. Ogółem w 2024 r. wydatki RFRD wyniosły 5 787 723 765,24 zł, co stanowiło 82,7% kwoty ujętej w planie dla całego roku.
3	Dalsze wsparcie dla Kół Gospodyń Wiejskich <u>Lider projektu: MRiRW we współpracy z MAP</u>	Do 30 września 2025 r. prowadzony był nabór wniosków o przyznanie pomocy finansowej dla kół gospodyń wiejskich. Pomoc była kontynuacją wsparcia finansowego udzielanego od 2018 r. kołom wpisanym do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich. Wsparcie jest przeznaczane na realizację zadań, o których mowa w art. 2 ust 3 ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2025 r. poz. 310). Jest to pomoc o charakterze finansowym, wypłacana na wniosek KGW. Ustawa o KGW przewiduje

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		realizację programu do 2033 r. z rocznym limitem finansowym na poziomie 177 mln zł.
4	Rozwój opieki nad dziećmi do lat 3 (UP 2021–2027 oraz KPO) <u>Lider projektu: MRPiPS</u> <u>we współpracy z</u> <u>MFIPR</u>	Przygotowano i uruchomiono pomoc finansową przeznaczoną na tworzenie miejsc opieki w żłobkach, klubach dziecięcych oraz w formie dziennego opiekuna, w tym miejsc dla dzieci z niepełnosprawnością lub wymagających szczególnej opieki w ramach Programu Aktywny Maluch 2022–2029. Inwestycja A4.2.1 KPO realizowana jest w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 Aktywny Maluch 2022-2029. Środki Programu w pierwszej kolejności kierowane są do gmin. Środki finansowe z KPO mogą być przeznaczone na tworzenie miejsc opieki wyłącznie w żłobkach i klubach dziecięcych, w tym miejsc dla dzieci z niepełnosprawnością lub wymagających szczególnej opieki. W przypadku gmin środki mogą być przeznaczone na budowę lub renowację żłobków i klubów dziecięcych (zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego oraz zakup nieruchomości i infrastruktury (zakup gruntów i lokali)). Wysokość dofinansowania na tworzenie miejsc dla gmin wynosi 57 528 zł bez VAT na 1 nowo tworzone miejsce w żłobku lub klubie dziecięcym. Wysokość dofinansowania może zostać zwiększona o wartość podatku VAT, z wyjątkiem przypadków, gdy podmiot posiada prawną możliwość odzyskania tego podatku. W ramach przeprowadzonego naboru wniosków (19.01-19.02.2023 r.) każda gmina w Polsce miała zagwarantowane środki finansowe (podzielone za pomocą odpowiednio skonstruowanego algorytmu), które będzie mogła wykorzystać na utworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Alokacja środków finansowych z KPO obejmuje wszystkie gminy, tj. miejskie, wiejskie, miejsko-wiejskie. W toku 6 naborów gminy wiejskie i miejsko-wiejskie złożyły 973 wnioski dotyczące środków z KPO na utworzenie 28 362 miejsc opieki. Planuje się, że Program będzie finansowany ze środków EFS+ w ramach FERS, KPO oraz budżetu państwa. Ze środków KPO będzie możliwe tworzenie miejsc opieki w żłobkach i klubach dziecięcych, natomiast ze środków EFS+ będzie finansowane tworzenie miejsc opieki w trzech instytucjonalnych formach opieki nad dziećmi do lat 3, a także

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		zapewnienie funkcjonowania utworzonych miejsc opieki (zarówno ze środków EFS+, jak i KPO) przez pierwsze 36 miesięcy.
5	Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji (KPO) <u>Lider projektu: MC we współpracy z MEN</u>	Uruchomiono wsparcie organów prowadzących przedszkola, szkoły (w tym prowadzące kształcenie zawodowe) oraz placówki oświatowe w finansowaniu ich indywidualnych potrzeb inwestycyjnych w zakresie rozwoju cyfrowego środowiska prowadzonej działalności, przekraczających minimalne wymagania określone w standardach wyposażania szkół w infrastrukturę cyfrową. Przeprowadzono nabór wniosków w terminie od 12 września 2024 r. od godz. 16:00 do 17 września 2024 r. do godz. 16:00.
6	Skuteczna walka z ASF i odbudowa produkcji świń <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Wdrożono kompleksowy program walki z ASF, który obejmuje: • do 900 tys. zł dotacji dla rolników z obszarów objętych ASF na odbudowę stada. Środki można przeznaczyć na budowę budynków gospodarskich lub nowe maszyny, urządzenia i wyposażenie do produkcji prosiąt, • 150 mln zł na wyrównanie strat poniesionych przez rolników w wyniku ASF, • nieoprocentowane pożyczki na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych dla producentów świń, którzy utrzymywali świnie na obszarach dotkniętych ASF, • wsparcie inwestycyjne dla rolników z zakresu bioasekuracji – refundacja części kosztów takich projektów jak np. utworzenie niecki dezynfekcyjnej, wyposażenie gospodarstwa rolnego w urządzenie do dezynfekcji czy przebudowy lub remontu pomieszczeń w celu utrzymywania świń w gospodarstwie rolnym w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, • pomoc finansowa dla producentów świń w związku z zakazem utrzymywania lub wprowadzania do gospodarstwa świń, • ograniczenie populacji dzików w Polsce, • wsparcie dotacyjne dla ubojni i masarni na zakup linii produkcyjnych i technologicznych.
7	Czyste powietrze.	Realizowany był program „Czyste powietrze”, którego głównym celem jest poprawa jakości powietrza przez

Raport z realizacji projektów strategicznych ujętych w Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 | 19 sierpnia 2025

Lp.

PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE
OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.

Nazwa projektu

Opis projektu

	Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych na obszarach wiejskich <u>Lider projektu: MKiŚ</u>	likwidację wysokoemisyjnych kotłów i dofinansowanie niskoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. Program przyczynia się także do podnoszenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych poprzez dotowanie działań termomodernizacyjnych i obniżenie kosztów eksploatacji nieruchomości. Program obejmuje dodatkowo rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji, standaryzację urządzeń grzewczych i paliw stałych, dostosowanie mechanizmów finansowych i ich społeczną dostępność oraz stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań wynikających z Krajowego Programu Ochrony Powietrza, jak również z programów ochrony powietrza szczebla wojewódzkiego i lokalnego oraz planów działań krótkoterminowych, sporządzanych dla stref, w których zostały stwierdzone przekroczenia norm jakości powietrza, w tym wprowadzenie do obiegu prawnego brakujących pojęć (np. niska emisja).
8	Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół (KPO) <u>Lider projektu: MKiŚ</u> <u>we współpracy z MEN</u>	Identyfikacja placówek oświatowych o niskiej efektywności energetycznej i wsparcie ich w działaniach dotyczących energetycznej modernizacji budynków. W dniach 14.10.2024 – 18.10.2024 r. NFOŚiGW przeprowadził nabór wniosków w ramach inwestycji B1.1.3 KPO. W naborze złożone zostały 604 wnioski na łączną kwotę 3 362 041 838,77 zł. Budżet naboru, w wyniku rewizji KPO, został zwiększony do 1 712 541 268 zł. Obecnie NFOŚiGW prowadzi ocenę wniosków, zgodnie z postanowieniami Regulaminu naboru.
9	Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów lokalnej aktywności społecznej (KPO) <u>Lider projektu: MKiDN</u>	W ramach KPO uruchomiono wsparcie dot. budynków zajmowanych przez domy kultury charakteryzujące się niską efektywnością energetyczną. Dofinansowaniem objęto działania dotyczące przeprowadzania kompleksowej, głębokiej modernizacji energetycznej. Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie zanieczyszczeń przez termomodernizację wybranych budynków domów kultury z terenu całego kraju.

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		Od 31 lipca 2023 r. do 5 listopada 2024 r. trwał I nabór wniosków. Nabór wniosków miał mieć formułę naboru ciągłego, jednak z uwagi na osiągnięcie wartości docelową wskaźnika „B15G Termomodernizowano obiekty działalności społecznej”, co IOI stwierdziła na podstawie wartości wynikających ze złożonych wniosków o objęcie przedsięwzięcia wsparciem z planu rozwojowego, nabór został zakończony wcześniej. II nabór wniosków trwał tylko 1 dzień (10 lutego 2025 r.). Z założenia przyjmowanie wniosków miało się zakończyć 7 marca 2025 r., jednak liczba wniosków, złożonych w II naborze, przekroczyła 10 lutego 2025 r. ponad dwukrotnie liczbę projektów, które mogą otrzymać dofinansowanie.
10	Program wymiany azbestu w gospodarstwach rolnych (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Przygotowano i uruchomiono program pomocowy dot. dofinansowania wymiany pokryć dachowych wykonanych z materiałów zawierających azbest na pokrycia wykonane z materiałów wolnych od azbestu. Przeprowadzono 2 nabory wniosków, które cieszyły się bardzo dużym powodzeniem. Łącznie złożono ponad 92 tys. wniosków, a wg stanu na dzień 30 czerwca 2025 r. zawarto ok. 51 tys. umów na ten zakres wsparcia.
11	Inwestycje w rozbudowę potencjału badawczego (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Przygotowano i uruchomiono program pomocowy dot. budowy i modernizacji laboratoriów instytutów badawczych nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz GIJHARS. Przeprowadzono 3 nabory wniosków w 2023 r.: • od 22 marca do 25 kwietnia 2023 r. MRiRW prowadziło nabór w części inwestycji A2.4.1. dot. wsparcia dla instytutów nadzorowanych przez MRiRW na budowę i modernizację laboratoriów. Nabór prowadzony był z wykorzystaniem systemu CST2021. • od 21 marca do 30 kwietnia 2023 r. MRiRW prowadziło nabór w części inwestycji A2.4.1. dot. wsparcia dla Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych na budowę i modernizację laboratoriów (w trybie niekonkurencyjnym). • od 2 czerwca do 2 lipca 2023 r. MRiRW prowadziło nabór w części inwestycji A2.4.1 KPO dot. budowy i

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		modernizacji laboratoriów z sektora hodowli roślin dla instytutów nadzorowanych przez MRiRW. Nabór prowadzony był z wykorzystaniem systemu CST2021. Według stanu na dzień 30 czerwca 2025 r. w ww. naborach zawarto 34 czynnych umów z IB MRiRW oraz 1 porozumienie z GIJHARS.
12	Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (REPower EU) <u>Lider projektu: MI we współpracy z MFIPR</u>	Zaprogramowano i uruchomiono wsparcie przedsięwzięć dotyczących zakupu zeroemisyjnego taboru autobusowego (elektrycznego, wodorowego,) lub niskoemisyjnego taboru autobusowego (zasilanego paliwami alternatywnymi – CNG, LPG/LNG oraz spełniającymi normę EURO VI) wraz z niezbędną infrastrukturą ładowania/tankowania dla obsługi nowo utworzonych pozamiejskich linii autobusowych i wymiany taboru autobusowego na dotychczas funkcjonujących pozamiejskich liniach autobusowych zagrożonych likwidacją (ze względu na przestarzały tabor lub deficytowość linii). Gminy wiejskie, miejsko-wiejskie oraz Związki gmin i powiatów, których członkami są gminy wiejskie albo miejsko-wiejskie złożyły w 4 naborach organizowanych w ramach inwestycji E1.1.2 48 wniosków o dofinansowanie w łącznej kwocie 295 596 842, 10 zł.
13	Inwestycje w energooszczędne budownictwo mieszkaniowe dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach (KPO) <u>Lider projektu: MRiT</u>	Zwiększenie dostępu do mieszkań na wynajem dla osób o niskich lub umiarkowanych dochodach, przy jednoczesnym zwiększeniu udziału budynków o podwyższonych standardach energetycznych w zasobie mieszkań zaspokajających potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich i umiarkowanych dochodach. W ramach inwestycji B3.5.1 KPO pn. „Inwestycje w energooszczędne budownictwo mieszkaniowe dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach” zakończono 2 nabory wniosków. I nabór trwał w II i III kw. 2023 r., a II nabór – od 1 lutego 2024 r. do 30 września 2024 r. Trwa trzeci nabór wniosków (w dniach 1 października 2024 r. – 30 września 2025 r.). Program budownictwa socjalnego i komunalnego (BSK) oferuje bezzwrotne granty na tworzenie mieszkań treningowych i wspomaganych, to usługi oferowane w takich

Lp.	Nazwa projektu	Opis projektu
		mieszkaniach. Program BSK zapewnia równy dostęp dla wszystkich zainteresowanych beneficjentów (w tym z obszarów wiejskich), w związku z tym nie może być mowy o marginalizacji.
14	Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Zaprogramowano i uruchomiono pomoc inwestycyjną dla rolników na operacje dotyczące: • produkcji ekologicznej w wysokości do 1,3 mln zł. • zwiększenia dochodowości produkcji poprzez bezpieczne dla konsumenta i efektywne przedłużanie trwałości produktów, przechowywalność oraz lepsze przygotowanie do sprzedaży (w tym bezpośredniej) - w wysokości do 1,3 mln zł W naborze przeprowadzonym w terminie od 21.11.2024 r. do 30.12.2024 r. wpłynęło łącznie w obu obszarach 3,2 tys. wniosków o przyznanie pomocy.
15	Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej (PS WPR 2023-2027) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Zaprogramowano i uruchomiono pomoc inwestycyjną dla rolników: • w obszarze A pomoc w wysokości do 1,5 mln złotych na budowę biogazowni rolniczej z wyłączeniem robót budowlanych dotyczących istniejącej biogazowni rolniczej. • w obszarze B pomoc w wysokości do 200 tys. złotych na wspieranie inwestycji dotyczących mikroinstalacji produkujących energię z promieniowania słonecznego • w obszarze C pomoc w wysokości do 200 tys. złotych na inwestycje dotyczące rozwiązań poprawiających efektywność energetyczną budynków gospodarstw rolnych. W naborze przeprowadzonym w terminie od 25.01.2024 r. do 23.02.2024 r. w ramach trzech obszarów wpłynęło do Agencji łącznie 2,2 tys. wniosków o przyznanie pomocy.
16	Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu (PS WPR 2023-2027) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Zaprogramowano i uruchomiono pomoc inwestycyjną dla rolników w wysokości do 200 tys. zł na inwestycje w zakresie ochrony i środowiska polegające na budowie nowych zbiorników do przechowywania nawozów naturalnych płynnych, płyt do gromadzenia i przechowywania nawozów naturalnych stałych; przebudowie lub zakupie zbiorników, lub przebudowie płyt; budowie lub przebudowie innych budowli wykorzystywanych do produkcji rolniczej; zakupie maszyn lub urządzeń wykorzystywanych do produkcji rolniczej; budowie,

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		zakupie lub instalacji elementów infrastruktury technicznej lub wyposażenia wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej. W ramach naboru przeprowadzonego w terminie od 23.10.2024 r. do 20.11.2024 r. wpłynęło 29 tys. wniosków.
17	Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF (PS WPR 2023-2027) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Zaprogramowano i uruchomiono pomoc w wysokości do 100 000 zł dla rolników na inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF na wykonanie ogrodzenia; utworzenie zadaszanej niecki dezynfekcyjnej; wyposażenie gospodarstwa rolnego w urządzenia do dezynfekcji; zapewnienie możliwości zdezynfekowania się osób zajmujących się obsługą świń; budowę lub przebudowę magazynu do przechowywania słomy; posadowienie silosu na paszę gotową lub zboże przeznaczone na paszę; zapewnieniu utrzymywania świń odrębnie od innych zwierząt. Dotychczas przeprowadzono 2 nabory w 2023 (07.09.2023 r. - 20.10.2023 r.) i 2024 (27.06.2024 r. - 25.08.2024 r.) roku w ramach, których wpłynęło 2,8 tys. wniosków o przyznanie pomocy.
projekty dodane do listy projektów strategicznych po przyjęciu aktualizacji SZRW RiR 2030		
18	Stanowisko Polski w sprawie Wizji dla rolnictwa i żywności <u>Lider projektu: MRiRW</u>	30 kwietnia 2025 r. Komitet do Spraw Europejskich przyjął „Projekt stanowiska Rządu w odniesieniu do dokumentu pozalegisłacyjnego UE Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Wizja dla rolnictwa i żywności. Wspólne kształtowanie unijnego sektora rolnego i spożywczego, atrakcyjnego dla przyszłych pokoleń (COM (2025) 075)”.
19	Zmiany w systemie ubezpieczeń upraw dla rolników <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Od stycznia 2025 roku wprowadzono zmiany do ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, które zwiększyły dostępność ubezpieczenia upraw drzew i krzewów owocowych i truskawek oraz rozszerzyły katalog upraw, do których udzielane są ze środków budżetu państwa dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia o słonecznik, facelię, len, konopie włókniste, bobowate drobnonasienne, rośliny zielarskie i gorczycę.

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.	
	Nazwa projektu	Opis projektu
20	Zmiany w Funduszu Ochrony Rolnictwa <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Aby umożliwić poszkodowanym producentom rolnym ubieganie się o rekompensaty, z dniem 1 stycznia 2025 r. wprowadzono zmiany w ustawie o Funduszu Ochrony Rolnictwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 1964). Unijną podstawą prawną do udzielania tej pomocy są obecnie przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy <i>de minimis</i> w sektorze rolnym. Zmiany wprowadzone w ustawie o FOR zmniejszają obciążenia biurokratyczne dla podmiotów skupujących produkty rolne od producentów rolnych. Rozszerzono także listę podmiotów, które mogą wnioskować o rekompensatę o: grupy producentów rolnych lub związki grup producentów rolnych, organizacje producentów rolnych lub zrzeszenia organizacji producentów rolnych, organizacje producentów owoców i warzyw lub zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw, spółdzielnie rolników lub związki spółdzielni rolników, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, rolnicze zrzeszenia branżowe.
21	Zwiększenie środków na odbudowę polskiego przetwórstwa oraz sprzedaż i produkcję żywności w gospodarstwie rolnym (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Zapewniono dodatkowe środki z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) w ramach drugiej rewizji KPO. W efekcie zwiększono budżet inwestycji A1.4.1 KPO o 600 mln EUR, co umożliwiło m.in.: • zwiększenie budżetu na wsparcie rolnictwa 4.0 o 143,4 mln EUR, • zwiększenie budżetów naborów już zrealizowanych (centra przechowalniczo-dystrybucyjne o 204 mln EUR, MŚP przetwórstwa rolno-spożywczego o 100 mln EUR), • zwiększenie alokacji na nabory dedykowane dla rolników i rybaków o 130,1 mln EUR, • uruchomienie wsparcia dla szkół rolniczych prowadzonych i nadzorowanych przez Ministra RiRW oraz jednostek doradztwa rolniczego na modernizację bazy dydaktyczno-demonstracyjnej w zakresie rolnictwa 4.0 –

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		1 lipca 2024 r. zmieniony Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) został zaakceptowany przez Komisję Europejską. 16 lipca 2024 r. zmieniony Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) został przyjęty przez Radę UE.
22	Aktualizacja Ramowego Planu Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021-2030 <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Przygotowano aktualizację Ramowego Planu Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021-2027 z przedłużonym terminem realizacji do 2030 roku. Wskazuje on konkretne działania podejmowane przez właściwe podmioty w celu rozwoju sektora rolnictwa ekologicznego w Polsce. Plan nie jest dokumentem o charakterze programowym i nie ma odrębnego finansowania.
23	Wsparcie dla producentów zbóż w związku z konfliktem w Ukrainie <u>Lider projektu: MRiRW</u>	W związku z zakłóceniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy uruchomiono pomoc o charakterze finansowym dla rolników na: • dopłaty do sprzedaży zbóż; • dofinansowanie zakupu nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez; • zapłatę za sprzedaną kukurydzę; • pokrycie dodatkowych kosztów związanych z zakupem mokrej kukurydzy; dopłaty do innych zbóż i nasion oleistych.
24	Wsparcie dla producentów malin, kalafiorów, brokułów i kukurydzy w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy <u>Lider projektu: MRiRW</u>	W związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy przygotowano i uruchomiono: • pomoc finansową dla producentów malin, którym zagrażała utrata płynności finansowej; • pomoc finansową dla producentów kalafiorów lub brokułów, którym zagrażała utrata płynności finansowej; • pomoc finansową dla producentów kukurydzy, którzy w 2023 r. złożyli wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich, o których mowa w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, którym zagraża utrata płynności finansowej.

Lp.

PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE
OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.

Nazwa projektu

Opis projektu

25

Nowe korzystne zasady waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych
Lider projektu: MRiRW

Wprowadzono zmianę zasad waloryzacji emerytur rolniczych na mocy ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Dzięki tej zmianie od 1 marca 2025 r. kwoty wypłacanych świadczeń emerytalno-rentowych uległy podwyższeniu. Kwota rolniczej emerytury podstawowej od 1 marca 2025 r. wynosi 1 691 zł 02 gr. Emerytury/renty rolnicze zostały zwaloryzowane poprzez przemnożenie tej kwoty przez wskaźnik wymiaru ustalony indywidualnie dla każdego świadczenia (dla części składkowej i dla części uzupełniającej). Jeżeli świadczenie ustalone w sposób określony powyżej, będzie niższe od kwoty najniższej emerytury pracowniczej (od 1 marca 2025 r. 1 878,91 zł), to zostanie z urzędu podwyższone do kwoty 1 878,91 zł.

Od 1 marca 2025 r. wzrosły również kwoty dodatków/świadczeń przysługujących do emerytur oraz rent i wynoszą:

- dodatek pielęgnacyjny, dodatek kombatancki, dodatek za tajne nauczanie i świadczenie pieniężne przysługujące byłym żołnierzom górnikom wzrósł do 348 zł 22 gr,
- dodatek dla inwalidy wojennego uznanego za całkowicie niezdolnego do pracy i do samodzielnej egzystencji wzrósł do 522,33 zł,
- ryczałt energetyczny wzrósł do 312 zł 71 gr,
- dodatek kompensacyjny wzrósł do 52 zł 23 gr,
- dodatek dla sieroty zupełnej wzrósł do 654 zł 48 gr,
- świadczenie pieniężne przysługujące osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR wzrósł do 348 zł 22 gr,
- dodatek pieniężny dla inwalidy wojennego wzrósł do 1 333 zł 24 gr,
- rodzicielskie świadczenie uzupełniające wzrósł do 1 878,91 zł,
- świadczenie pieniężne z tytułu pełnienia funkcji sołtysa wzrósł do 354,86 zł,

świadczenie honorowe z tytułu ukończenia 100 lat życia wzrósł do 6 589,67 zł.

26

Nowe szanse dla wsi
Lider projektu: MRiRW

Projekt zrealizowany przez: MRiRW (ze środków PROW na lata 2014-2020), MFiPR (ze środków programów polityki spójności) i MRPiPS (ze środków Funduszu Pracy). Rolnicy, małżonkowie rolników lub domownicy mogli korzystać ze wsparcia udzielanego poprzez instrument finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich „Premie na rozpoczęcie

Raport z realizacji projektów strategicznych ujętych w Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 | 19 sierpnia 2025

Lp.

PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE
OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.

Nazwa projektu

Opis projektu

działalności pozarolniczej” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”, objętego PROW 2014-2020. Z pomocy skorzystało ponad 17 tysięcy osób (dane na zakończenie projektu tj. koniec 2023 r.).

Ponadto osoby z obszarów wiejskich, w tym osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, w zakresie aktywizacji zawodowej i rozwoju przedsiębiorczości mogły skorzystać z różnych form wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego (w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych - Priorytety Inwestycyjne 8i, 8iii i 8v) oraz w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój (Priorytet Inwestycyjny 8ii). Wspierano m.in.: rozwój przedsiębiorczości w postaci bezzwrotnego wsparcia finansowego, a także pożyczek (w wybranych RPO) na założenie działalności gospodarczej i wsparcia pomostowego; przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, w tym m.in. wsparcie obejmujące outplacement dla pracowników zagrożonych zwolnieniem, pracowników przewidzianych do zwolnienia lub osób zwolnionych z przyczyn niedotyczących pracownika, outplacement dla osób odchodzących z rolnictwa. W sumie pomoc otrzymało 851 202 osoby z obszarów wiejskich (na koniec 2023 r.)
W ramach Funduszu Pracy – na zasadach ogólnych wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, realizowane było wsparcie na rzecz rolników oraz członków ich rodzin, którzy zarejestrowali się jako bezrobotni lub poszukujący pracy. Osoby te mogły skorzystać z różnych form pomocy oferowanych przez urzędy pracy. Z tej formy aktywizacji zawodowej skorzystało 1 129 511 beneficjentów (na koniec 2023 r.). W ramach projektu do osób zamieszkałych na obszarach wiejskich trafiło ponad 15 mld zł (dane na koniec 2023 r.).

Nie powstał odrębny program aktywizacji zawodowej rolników oraz osób związanych z rolnictwem dla potrzeb pozarolniczego rynku pracy a działania z PROW nie były kontynuowane w PS WPR 2023-2027 (nie zaprogramowano interwencji wspierających zakładanie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich lub rozwoju kompetencji dla pozarolniczego rynku pracy).

Nowa ustawa o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. z 2025 r. poz. 620), która weszła w życie 1 czerwca 2025 roku, wprowadza znaczące zmiany w zakresie dla osób związanych z rolnictwem. Głównym celem nowych przepisów jest przeciwdziałanie bezrobociu ukrytemu na obszarach wiejskich i ułatwienie rolnikom przejścia na rynek pracy pozarolniczej.

Lp.

PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE W OKRESIE
OD 12 LISTOPADA 2023 DO 30 CZERWCA 2025 R.

Nazwa projektu

Opis projektu

		Kluczowe zmiany i oferowane wsparcie: 1) Możliwość rejestracji w urzędzie pracy – najważniejszą zmianą jest to, że rolnicy, nawet ci posiadający gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 2 hektarów przeliczeniowych, mogą teraz zarejestrować się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne. Wcześniej było to możliwe tylko dla rolników z mniejszymi gospodarstwami. Warto zaznaczyć, że aby uzyskać status osoby bezrobotnej, dochody z gospodarstwa nie mogą przekraczać połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę; 2) Dostęp do pełnego pakietu wsparcia – rejestracja w urzędzie pracy otwiera rolnikom dostęp do tych samych form wsparcia, z których korzystają inni bezrobotni. Należą do nich: • pośrednictwo pracy i dostęp do ofert zatrudnienia, • szkolenia i kursy zawodowe, które mają na celu przekwalifikowanie i zdobycie nowych umiejętności, • doradztwo zawodowe, • staże zawodowe, • dotacje na rozpoczęcie działalności pozarolniczej, • zasiłek dla bezrobotnych, o ile spełnione są ogólne warunki, takie jak odpowiedni staż pracy lub opłacania składek.
27.	Infrastruktura dla rozwoju obszarów wiejskich <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Przygotowano analizę, w której zidentyfikowano interwencje z różnych źródeł krajowych i UE niezbędnych do zwiększenia dostępności dla mieszkańców obszarów wiejskich podstawowych usług publicznych i poprawy ich jakości.
28.	Polskie pasze <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Projekt zrealizowany częściowo. Prace nad projektem zakończono w 2021 roku. W efekcie podjętych prac została opracowana strategia rozwoju produkcji białka paszowego stanowiącego alternatywę dla importowanej soi.

III. PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE CZĘŚCIOWO LUB W FORMIE PILOTAŻU DO 30 CZERWCA 2025 R., ALBO ZAKOŃCZONE NA ETAPIE PLANOWANIA

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE CZĘŚCIOWO LUB W FORMIE PILOTAŻU DO 30 CZERWCA 2025 R., ALBO ZAKOŃCZONE NA ETAPIE PLANOWANIA	
	Nazwa projektu	Opis projektu
1.	Wsparcie rolnictwa na terenach górskich (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Projekt zrealizowany częściowo. Kontynuowano w ramach PROW 2014-2020 wsparcie utrzymywania bydła mięsnego, kóz i owiec w celu lepszego wykorzystania użytków zielonych, w ramach wdrożenia dla terenów górskich polityki górskiej. Nie opracowano polityki rolnictwa górskiego ani nie wprowadzono odrębnego programu wspierającego rolnictwo górskie. W dniu 16 października 2024 r. podjęto decyzję o odstąpieniu od realizacji projektu ze środków KPO.
2.	Gospodarstwo otwarte na ludzi <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Od 2019 r. był realizowany projekt konsorcjum w składzie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie o/Kraków, Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Rolniczy w Krakowie pn. „GROWID Gospodarstwa opiekuńcze w rozwoju obszarów wiejskich wobec wyzwań demograficznych (projekt finansowany w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych GOSPOSTRATEG). Celem projektu jest budowa systemu wsparcia instytucjonalnego i finansowego dla gospodarstw opiekuńczych.
3.	Efektywny system doradztwa rolniczego <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Prowadzone są działania wzmacniające powiązania działalności doradztwa publicznego z polityką wobec rolnictwa i obszarów wiejskich, przepływ wiedzy i informacji, doradztwo, rozwój wykorzystania technologii cyfrowych w pracy doradców. W ramach PROW 2014-2020 wspierane były szkolenia dla rolników, projekty demonstracyjne, usługi doradcze dla rolników oraz szkolenia dla doradców.
4.	Projekty rozwoju branż <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Projekty dedykowane poszczególnym branżom sektora rolno-spożywczego spójne z Programem Rozwoju Głównych Rynków Rolnych w Polsce, w tym: – Innowacyjne przetwory owocowo-warzywne – Polska wieprzowina – Polska wołowina – Polska jagnięcina i baranina.
5.	Transport intermodalny produktów rolno-spożywczych (KPO) <u>Lider projektu: MI we współpracy z MAP</u>	Zwiększenie przepustowości terminali intermodalnych do przeładunku towarów z ukierunkowaniem na terminale kolejowo-drogowe i tabor kolejowy. Ministerstwo Infrastruktury zidentyfikowało uwarunkowania wpływające na negatywną ocenę złożonych przez przedsiębiorstwa typu rolno-spożywczego lub działające w zakresie rybołówstwa wniosków, takie jak położenie obiektów infrastruktury terminalowej poza siecią TEN-T czy

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE CZĘŚCIOWO LUB W FORMIE PILOTAŻU DO 30 CZERWCA 2025 R., ALBO ZAKOŃCZONE NA ETAPIE PLANOWANIA	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		też rozformowanie jednostki ładunkowej na długości trasy przewozu.
6.	Pakiet działań na rzecz wsparcia samorządów w programowaniu i realizacji rewitalizacji (SOR) <u>Lider projektu: MFIPR</u>	Upowszechnianie rewitalizacji jako ważnego elementu rozwoju miast zapewniającego trwałość zasad i instrumentów, kompleksowość, mechanizmy finansowania, usprawnienia prawno-instytucjonalne oraz przejrzysty system monitorowania i ewaluacji oraz budowę systemu bieżącego monitorowania działań rewitalizacyjnych.
7.	Pakiet działań dla obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją (do roku 2020) <u>Lider projektu: MFIPR</u>	Projekt nie był realizowany jako odrębny pakiet, gdyż w 2019 r. podjęto decyzję o włączeniu działań na rzecz obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją do projektu Centrum Wsparcia Doradczego (2020-2023). Był to jeden z projektów strategicznych ujętych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Wsparcie było realizowane w postaci zewnętrznego doradztwa eksperckiego dla przedstawicieli gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, które były zaangażowane we współpracę partnerską JST w oparciu o strategię terytorialne i strategię rozwoju ponadlokalnego. Dodatkowo, w ramach wybranych programów krajowych polityki spójności 2021-27, gminy zagrożone trwałą marginalizacją miały możliwość otrzymania dodatkowych punktów w konkursach za swój status.
8.	Przeciwdziałanie dalszej marginalizacji na obszarach wiejskich (UP 2021–2027) <u>Lider projektu: IZ RPO we współpracy z MRiT</u>	Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego osób w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach i z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne, w tym wsparcie w mieszkaniach wspomaganych i treningowych.
9.	Integracja społeczna na obszarach wiejskich (UP 2021–2027) <u>Lider projektu: MRPiPS we współpracy z IZ RPO</u>	Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.
10.	Więcej ziemi dla rolników <u>Lider projektu: KOWR we współpracy z MRiRW</u>	Stworzono centralny system informatyczny katalogujący zasób państwowej ziemi umożliwiający przegląd nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa zarządzanych przez KOWR.

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE CZĘŚCIOWO LUB W FORMIE PILOTAŻU DO 30 CZERWCA 2025 R., ALBO ZAKOŃCZONE NA ETAPIE PLANOWANIA	
	Nazwa projektu	Opis projektu
11.	Rolnictwo dla ekologii <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Projekt zrealizowany częściowo. Główny cel projektu, tj., zwiększenie ilości biomasy rolniczej przeznaczonej na cele nieżywnościowe, w szczególności energetyczne, został zrealizowany. W ramach PROW 2014-2020 kontynuowano działania mające na celu wsparcie wykorzystania surowców rolniczych w przemyśle oraz rozwinięcie OZE w rolnictwie, które są przyjazne środowisku i akceptowane społecznie. Przygotowano założenia do środowiskowych instrumentów pomocowych PS WPR 2023-2027. Nie wprowadzono odrębnego programu wspierającego transformację środowiskową polskiego rolnictwa.
12.	Elastyczny i innowacyjny PS WPR <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Projekt zrealizowany częściowo. Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 został zatwierdzony decyzją wykonawczą KE w dniu 31 sierpnia 2022 r. (CCI: 2023PL06AFSP001). Dokument jest podstawowym dokumentem programowym przygotowywanym przez każde państwo członkowskie UE dla wdrożenia WPR na poziomie krajowym oraz określa zasady przyznawania wsparcia zarówno dla instrumentów I filaru WPR, tj. płatności bezpośrednich oraz tzw. działań sektorowych w zakresie rynków rolnych, jak i II filaru WPR, czyli wsparcia rozwoju obszarów wiejskich. Zmiany PS WPR pod kątem uproszczeń i zmniejszenia obciążeń administracyjnych przeniesiono na etap wdrażania i realizacji PS WPR.
13.	Uproszczenia dla rolników <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Projekt zrealizowany częściowo. Podjęto prace w celu zidentyfikowania utrudnień, jakie napotykają w swojej pracy rolnicy oraz osoby prowadzące bądź zakładające działalność gospodarczą na obszarach wiejskich. Wprowadzono uproszczenia w niektórych przepisach i w innych obszarach zainteresowania rolników, takich jak cyfryzacja postępowań administracyjnych.
14.	Rozszerzenie liczby beneficjentów korzystających ze wsparcia w ramach polityki rozwoju obszarów wiejskich <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Projekt zrealizowany częściowo. Zidentyfikowano bariery w wykorzystywaniu pomocy finansowej w ramach poszczególnych instrumentów wsparcia PROW 2014-2020. Przygotowano na tej podstawie propozycje zmian do PROW 2014-2020 w kierunku rozszerzenia liczby beneficjentów. Tylko część z proponowanych zmian została wdrożona.
15.	Pakt dla obszarów wiejskich <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Opracowano dokument o charakterze porozumienia społecznego i politycznego integrującego w sposób kompleksowy działania systemowe (zmiany legislacyjne, instytucjonalne, programowe) oraz inwestycyjne, związane z procesem zarządzania obszarami wiejskimi. Dokument był podstawą dla opracowania Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030.
16.	Rozwój infrastruktury na	W ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych dofinansowanie zostało przyznane

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE CZĘŚCIOWO LUB W FORMIE PILOTAŻU DO 30 CZERWCA 2025 R., ALBO ZAKOŃCZONE NA ETAPIE PLANOWANIA	
	Nazwa projektu	Opis projektu
	obszarach wiejskich w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład <u>Lider projektu: MI</u>	dla 99 proc. samorządów w Polsce na łączną kwotę 99,19 mld zł w ramach 9 edycji naborów realizowanych w okresie lipiec 2021 – wrzesień 2023 r. Wśród obszarów inwestycyjnych o największym znaczeniu dla lokalnych społeczności jest rozwój infrastruktury drogowej, energetycznej, wodnokanalizacyjnej, edukacyjnej i społecznej. Największe środki trafiły do następujących rodzajów projektów: - ponad 47,587 mld zł na infrastrukturę drogową - ponad 16,153 mld zł na infrastrukturę wodno-kanalizacyjną - ponad 7,036 mld zł na infrastrukturę sportową - ponad 6,112 mld zł na infrastrukturę edukacyjną - ponad 4,54 mld zł na infrastrukturę społeczną - ponad 3,046 mld zł na infrastrukturę turystyczną - ponad 2,656 mld zł na efektywność energetyczną - ponad 2 mld zł na rewitalizację obszarów miejskich - ponad 1,928 mld zł na odnawialne źródła energii - ponad 1,564 mld zł na infrastrukturę kulturalną - ponad 1,397 mld zł na infrastrukturę elektroenergetyczną i oświetleniową.
17.	Paszportyzacja polskiej żywności – pilotaż <u>Lider projektu: KOWR we współpracy z MRiRW</u>	Projekt zrealizowany częściowo w formie pilotażu. W ramach projektu dokonano praktycznego sprawdzenia możliwości zbudowania jednego systemu IT monitorującego proces produkcji żywności w Polsce i uzyskano potwierdzenie możliwości wygenerowania „paszportów” dla wołowiny, wieprzowiny i ziemniaka w celu udostępniania uczestnikom rynku informacji potwierdzających autentyczność, jakość i bezpieczeństwo żywności. Projekt <i>Paszportyzacja polskiej żywności</i> dotyczący budowy i wdrożenia cyfrowego systemu IT ma na celu efektywne monitorowanie i identyfikowanie informacji o produktach rolno-spożywczych w łańcuchu dostaw, tj. „od pola do stołu”. Obecnie prowadzone są prace nad opracowaniem szczegółowych założeń projektu oraz przygotowaniem rekomendacji dotyczących jego dalszej realizacji.
18.	System satelitarne monitorowania upraw rolnych (S2MUR) <u>Lider projektu: MRiRW we współpracy z IUNG-PIB i KOWR</u>	Realizowano projekt, który obejmuje zaprojektowanie, budowa i rozwój systemu informatycznego do monitorowania upraw rolnych na terenie kraju. Celem projektu jest wspomaganie decyzji użytkowników zarówno w czasie okresu wegetacyjnego oraz w sytuacjach nadzwyczajnych, takich jak klęski naturalne, ze szczególnym uwzględnieniem suszy rolniczej.
19.	Rozwój turystyki na obszarach wiejskich (UP 2021–2027) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	W ramach środków PROW 2014-2020 zrealizowano projekt informacyjno-edukacyjny „Odpoczywaj na wsi”, który: - ma na celu kreowanie wizerunku obszarów wiejskich jako turystycznego rynku oferującego zróżnicowane i całoroczne atrakcje oraz podnoszenie rangi turystyki wiejskiej, w tym agroturystyki, w środowisku sektora turystycznego,

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE ZREALIZOWANE CZĘŚCIOWO LUB W FORMIE PILOTAŻU DO 30 CZERWCA 2025 R., ALBO ZAKOŃCZONE NA ETAPIE PLANOWANIA	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		-służy wymianie wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz zapewnia wzrost zainteresowania turystyką wiejską wśród konsumentów, - wpływa bezpośrednio na wspieranie włączenia społecznego, ograniczenie ubóstwa i rozwój gospodarczy na obszarach wiejskich - jest istotnym przejawem wsparcia przez MRiRW przedsiębiorczości oraz turystyki na wsi. W okresie od w okresie 2024 r. – 30 czerwca 2025 r. zrealizowano następujące działania: - udział stoiska wystawienniczego „Odpoczywaj na wsi” w siedmiu wydarzeniach targowych i plenerowych (Piknik nad Odrą w Szczecinie 11-12 maja 2024 r. oraz 10– 11 maja 2025 r.; Ogólnopolskie Dożynki Jasnogórskie w Częstochowie 31 sierpnia – 1 września 2024 r.; Targi Smaki Regionów w Poznaniu 27 – 29 września 2024 r.; Międzynarodowe Targi Turystyczne ITTF Warsaw w Warszawie 21 – 23 listopada 2024 r.; Międzynarodowe Targi Turystyki i Czasu Wolnego we Wrocławiu 21 – 23 marca 2025 r.; Targi Turystyki „W Stronę Słońca” w Opolu 30 maja – 1 czerwca 2025 r.) - organizacja konkursu plastycznego dla dzieci i młodzieży (2024 r.), - zakup materiałów informacyjno-promocyjnych (2024 r.), - emisja 30 sekundowego spotu promującego wypoczynek na wsi w TVP (8- 30 czerwca 2024 r. oraz 17-31 maja 2025 r.).
20.	Stanowisko Polski w sprawie przyszłości WPR po 2027 r. <u>Lider projektu: MRiRW</u>	W III kw. 2024 r. został przygotowany przez MRiRW projekt kierunkowego stanowiska rządu w <i>sprawie wspólnej polityki rolnej po 2027 r.</i> Dokument ma charakter syntetyczny i dotyczy najważniejszych aspektów przyszłego kształtu WPR na lata 2028-2034.

IV. PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	
	Nazwa projektu	Opis projektu
1	Budowa konkurencyjności polskiego sektora rolno-spożywczego w warunkach poszerzonej UE <u>Lider projektu: MRiRW</u>	W grudniu 2023 r. UE podjęła decyzję o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z Mołdawią i Ukrainą oraz o przyznaniu statusu kraju kandydującego Gruzji. Dalsze rozszerzenie UE będzie miało istotny wpływ na kształt jednolitego rynku oraz strukturę i udział polskich podmiotów sektora rolno-spożywczego w tym rynku. W związku z powyższym prowadzone są prace analityczne ws. poszerzenia UE o kolejne kraje członkowskie w latach 2023–2027. Jednym z efektów tych prac jest <i>Analiza wpływu potencjalnej akcesji Ukrainy do UE na polski sektor rolny</i>, opracowana przez IERiGŻ.
2	Rozwój MŚP przetwórstwa rolno-spożywczego (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Uruchomiono program wsparcia dla MŚP przetwórstwa produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury ukierunkowany na modernizację infrastruktury i wyposażenia w ramach inwestycji A1.4.1 KPO Nabór wniosków trwał od 17.10-18.11.2022 r. W naborze Według danych z ARiMR na dzień 30 czerwca 2025 r. w naborze złożono 2056 wniosków o wartości blisko 6 mld zł i zawarto 1 089 czynnych umów, opiewających na kwotę blisko 3,6 mld zł.
3	Rozwój małego przetwórstwa (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Uruchomiono 2 nabory dla rolników i rybaków na wsparcie w zakresie rozwoju małego przetwórstwa. I nabór wniosków trwał od 17.10-18.11.2022 r. Złożono w nim 674 wnioski o łącznej wartości ponad 207 mln zł. Ocena wniosków została zakończona. Drugi nabór wniosków trwał od 03.01-05.02.2024 r. Złożono w nim 4 300 wniosków o łącznej wartości ponad 1,5 mld zł. Ocena wniosków jest w trakcie. Według danych z ARiMR na dzień 30 czerwca 2025 r. zawarto w: I naborze wniosków 98 czynnych umów o wartości 22,18 mln zł, a w II naborze wniosków 512 czynnych umów o wartości blisko 146,5 mln zł.
10	Tworzenie i rozwój lokalnych centrów przechowalniczo-dystrybucyjnych oraz regionalnych rolno-spożywczych rynków hurtowych/ Rozwój	W dniach 1-30.06.2023 r. przeprowadzono nabór na wsparcie budowy oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury logistycznej i technologicznej służącej przechowywaniu, magazynowaniu, pakowaniu, przetadunkowi, przygotowaniu do sprzedaży i wprowadzaniu do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa i akwakultury oraz do zakupu specjalistycznych środków transportu i systemów aplikacji cyfrowych.

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	
	Nazwa projektu	Opis projektu
	centrów przechowalniczo-dystrybucyjnych i rolno-spożywczych rynków hurtowych (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	e. Według danych z ARiMR na dzień 30 czerwca 2025 r. w naborze złożono 876 wniosków na kwotę ponad 4,3 mld zł i zawarto 216 czynnych umów o wartości ponad 1,3 mld zł.
	Wsparcie rolnictwa 4.0 (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Przeprowadzono nabór wniosków na dofinansowanie przedsięwzięć rolników z zakresu zakupu maszyn i urządzeń rolnictwa 4.0. W dniach 15-17 listopada 2023 r. złożono ponad 10 tys. wniosków. Według danych ARiMR na dzień 30 czerwca 2025 r. w naborze zawarto ponad 7,3 tys. umów z rolnikami o łącznej wartości ponad 1,17 mld zł mln zł. W połowie 2025 r. planuje się uruchomienie drugiego naboru.
11	Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	W ramach środków KPO wspierane było ustanowienie sieci funkcjonujących branżowych centrów umiejętności zapewniających ukierunkowane podnoszenie i zmianę kwalifikacji w wysokim stopniu odpowiadające potrzebom rynku pracy. Do chwili obecnej przeprowadzono 3 nabory wniosków oraz 2 nabory uzupełniające. O wsparcie ubiegały się również szkoły rolnicze prowadzone i nadzorowane przez Ministra RiRW: - I nabór od 15 października 2022 r. do 16 grudnia 2022 r. - II nabór od 3 lutego 2023 r. do 3 kwietnia 2023 r. - Nabór uzupełniający od 7 lipca 2023 r. do 25 września 2023 r. - Nabór uzupełniający (II edycja) od 29 stycznia 2024 r. do 31 maja 2024 r. - III nabór od 13 grudnia 2024 r. do 31 stycznia 2025 r.
12	Wsparcie planowania i zagospodarowania przestrzennego na obszarach wiejskich (KPO) <u>Lider projektu: MRiT</u>	Dofinansowanie kosztów poniesionych przez gminy na przedsięwzięcie: przygotowanie i uchwalenie planu ogólnego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub gminnego programu rewitalizacji. Dofinansowanie kosztów poniesionych na przeprowadzenie kursów (dedykowanych do pracowników samorządów i planistów przestrzennych) doszkalających się z reguł obowiązujących w zreformowanym systemie planowania i zagospodarowania przestrzennego. Przewidywana wysokość wsparcia na przygotowanie i uchwalenie planów ogólnych gminy dla gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich wynosi: • Gminy miejsko-wiejskie 105 582 749, 29 zł

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		Gminy wiejskie 264 356 608, 02 zł Od 21.05.2024 r. do 30.06.2026 r trwa nabór ciągły dla gmin.
13	Inwestycje w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Wsparcie realizacji inwestycji polegających na budowie, rozbudowie lub modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków oraz promocji racjonalnej gospodarki wodą i ściekami na terenach wiejskich. W zakresie inwestycji B3.1.1 KPO od 9 grudnia 2024 r. do 3 lutego 2025 r. 16 samorządów województw przeprowadziło nabory wniosków dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich na dofinansowanie budowy lub modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w inwestycji B3.1.1. Nabory cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem gmin – łącznie złożono ponad 1,4 tys. wniosków o wartości ponad 5,2 mld zł (tj. blisko 6-krotność budżetu inwestycji B3.1.1). Do 30 czerwca 2025 r. zostało podpisanych 212 umów z ostatecznymi odbiorcami wsparcia na kwotę ok. 853 mln zł. Wartość umów może ulegać zmianie w ślad za rozstrzygnięciami z postępowań o udzielenie zamówień publicznych realizowanych przez gminy.
14	Program wymiany słupów impregnowanych kreozotem (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Wsparcie wymiany słupów impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu. Przeprowadzono 2 nabory wniosków, w 1 z nich przeprowadzonym w 2022 r. nie złożono wniosków. W drugim naborze przeprowadzonym w okresie luty-marzec 2023 r. złożono 209 wniosków o łącznej wartości blisko 52 mln zł. Ocena wniosków została zakończona i zawarto 157 czynnych umów z plantatorami chmielu.
15	Wsparcie organizacji zajmujących się redystrybucją żywności na cele społeczne (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Wsparcie organizacji non-profit zajmujących się redystrybucją żywności i nieodpłatnym wydawaniem posiłków. Przeprowadzono 1 nabór wniosków od 1 do 30 czerwca 2023 r. Ocena wniosków została zakończona i ze 113 złożonych wniosków zawarto 65 czynnych umów z organizacjami pozarządowymi.
16	Zwiększenie powierzchni magazynowej w gospodarstwach rolnych (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Wsparcie rolników w zakresie zakupu i montażu silosów wraz z wyposażeniem oraz budowy/rozbudowy/modernizacji powierzchni magazynowej w gospodarstwach rolnych. Od 5.06 do 5.07.2023 r. trwał nabór wniosków dla rolników na zakup i montaż silosów wraz z niezbędnym wyposażeniem. W naborze złożono blisko 13 tys. wniosków. Ocena wniosków została zakończona i według danych z ARiMR na dzień 30

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		czerwca 2025 r. 9 707 czynnych umów opiewających na kwotę ponad 371 mln zł.
17	Zwiększenie retencji wodnej na obszarach wiejskich i budowa zbiorników retencyjnych w gospodarstwach rolnych (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Zaprogramowano i uruchomiono inwestycję B3.3.1 KPO pn. Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich KPO. W ramach tej inwestycji wspierane są przedsięwzięcia na obszarach wiejskich w zakresie poprawy gospodarowania wodą oraz efektywności wykorzystania jej zasobów, prace związane z budową, przebudową, odbudową i rozbudową urządzeń melioracji wodnych lub urządzeń wodnych, w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania. Inwestycja jest podzielona na 3 obszary: • Obszar A: aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich przez ośrodki doradztwa rolniczego w formie Lokalnych Partnerstw Wodnych (LPW) na rzecz działań w poprawę gospodarki wodnej. Wsparcie obejmuje, organizację szkoleń, warsztatów, wyjazdów studyjnych, wypracowywanie planów działań dotyczących niezbędnych przedsięwzięć z zakresu poprawy gospodarki wodnej, w szczególności na terenach rolnych lub leśnych, • Obszar B: przedsięwzięcia związane z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych oraz niewielkich urządzeń wodnych (w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania), w celu rozwoju ogólnopolskiego systemu retencji wodnej na obszarach wiejskich, realizowane na terenach rolniczych. Możliwa jest również realizacja inwestycji na wiejskich terenach zurbanizowanych pod warunkiem, że inwestycje oprócz gromadzenia wody, będą również wywierały pozytywny wpływ na grunty rolne lub leśne, • Obszar C: inwentaryzacja urządzeń melioracji wodnych w celu stworzenia aktualnej bazy danych urządzeń melioracji wodnych i gruntów zmeliorowanych. MRiRW prowadziło dwa nabory wniosków na wsparcie dla jednostek doradztwa rolniczego w zakresie aktywizacji mieszkańców obszarów wiejskich z udziałem Lokalnych Partnerstw Wodnych (Obszar A inwestycji B3.3.1). Do końca czerwca 2025 r. zawarto 12 umów z ODR-ami o łącznej wartości ok. 15 mln zł, a 4 wnioski o objęcie przedsięwzięcia wsparciem (o wartości ok. 1,7 mln zł) są w procesie oceny. Wszystkie samorządy wojewódzkie przeprowadziły nabory wniosków w obszarze B.

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		Trwa proces oceny złożonych wniosków oraz zawierania umów o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z planu rozwojowego, a także realizacja przedsięwzięć objętych wsparciem. W obszarze C udzielono wsparcia dla Państwowego Gospodarstwa Wodnego – Wody Polski na inwentaryzację urządzeń melioracji wodnych na kwotę 91 998 256,38 zł. Trwa realizacja przedsięwzięcia.
18	Zachęty do spółdzielczości rolnej <u>Lider projektu: MRiRW</u>	W ramach projektu wprowadzono nowe rozwiązania legislacyjne w poniższych aktach prawnych: 1) Ustawa z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz niektórych innych ustaw. Celem zmian w ustawie było m.in. wprowadzenie ułatwienia w zakresie nabywania ziemi rolnej przez spółdzielnie produkcji rolnej oraz ułatwienia związane z wnoszeniem do spółdzielni produkcji rolnej nieruchomości rolnych jako wkładu gruntowego. 2) Ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw. Celem zmian było poprawienie warunków dla rozwoju energetyki rozproszonej na terenach wiejskich w formie spółdzielni energetycznej. Wprowadzone przepisy ułatwiają tworzenie i funkcjonowanie tej formy lokalnego zrzeszenia, a także zachęcają podmioty do angażowania się w tego rodzaju inicjatywy. 3) Ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Podstawowym celem ustawy było stworzenie podstaw prawnych do realizacji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej w latach 2023–2027. Jednymi z podmiotów, które mogą korzystać z szeregu zaplanowanych mechanizmów wsparcia, są spółdzielnie. W celu propagowania spółdzielni jako jednej z pożądanych form zrzeszania się rolników, przewidziano w wybranych mechanizmach wsparcia odrębne, bardziej korzystne rozwiązania dla spółdzielni produkcji rolnej oraz spółdzielni rolników. Limity powierzchniowe w ramach płatności redystrybucyjnej są ustalane na wniosek spółdzielni jako iloczyn danego limitu oraz liczby członków danej spółdzielni. Spółdzielnia może otrzymać większą płatność w porównaniu do rozwiązań dotychczasowych, zgodnie z którymi spółdzielnia była

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		traktowana jako jeden podmiot, a stosowany limit powierzchni był taki sam jak dla rolnika indywidualnego. Co do zasady tożsame rozwiązania zostały przewidziane dla spółdzielni ubiegających się o przyznanie płatności związanych z produkcją do roślin pastewnych, płatności ONW oraz ochrony cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000 w ramach płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych. Regulacje dotyczące tych płatności zostały zawarte w rozporządzeniach Ministra RiRW. Aktualnie, w ramach projektu realizowane są działania związane ze wsparciem spółdzielni w ramach inwestycji A1.4.1. KPO „Wsparcie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na wykonywanie działalności w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury” oraz „Centra przechowalniczo-dystrybucyjne”. Zakończenie realizacji przewidziano na 31.07.2026 r.
19	Budowa lub modernizacja sieci dystrybucyjnych energii elektrycznej na obszarach wiejskich w celu umożliwiania przyłączania nowych OZE (KPO) <u>Lider projektu: MKiŚ we współpracy z ME</u>	Wsparcie inwestycji, które rozwiążą problem słabo rozwiniętych sieci dystrybucyjnych na obszarach wiejskich oraz problem przyłączania nowych OZE, w tym m.in. budowa lub przebudowa linii napowietrznych WN, SN i nn, w tym linii kablowych, budowa lub przebudowa stacji WN/SN i SN/nn, cyfryzacja i automatyzacja sieci, w tym instalacja liczników w stacjach oraz instalacja liczników zdalnego odczytu u odbiorców. W ramach inwestycji G1.2.4 KPO 6 marca 2025 r. ogłoszono nabór, który trwał do końca lipca 2025 r. W naborze złożono 10 wniosków o dofinansowanie. Wnioski te są obecnie w trakcie oceny.
20	Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy (UP 2021–2027) <u>Lider projektu: MRPiPS</u>	Realizowano program wsparcia adresowany w szczególności do osób młodych, zwłaszcza przez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także przez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej. Najważniejsze przedsięwzięcia w zakresie ekonomii społecznej obejmują: • wejście w życie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o <i>ekonomii społecznej</i> (Dz. U. z 2025 r. poz. 806), w której uregulowano m.in.: podstawowe pojęcia, zasady funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych, instrumenty wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej;

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		• zapewnienie podmiotom ekonomii społecznej i przedsiębiorstwom społecznym dostępu do usług wsparcia podmiotów ekonomii społecznej, świadczonych przez akredytowane ośrodki wsparcia ekonomii społecznej, finansowanych przede wszystkim ze środków europejskich; • zapewnienie dla ponad 1 tys. podmiotów ekonomii społecznej wsparcia inwestycyjnego w ramach programu resortowego finansowanego z KPO; • zapewnienia dla ok. 300 przedsiębiorstw społecznych rocznie wsparcia na rozwój ze środków Funduszu Pracy i Funduszu Solidarnościowego w ramach programu Warto być Przedsiębiorstwem Społecznym.
21	Rynek pracy srebrnej gospodarki (UP 2021–2027) <u>Lider projektu: MRPiPS</u>	Realizowano program wsparcia dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia.
22	Poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy (UP 2021–2027) <u>Lider projektu: MRPiPS</u>	Realizowano program wsparcia wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego.
23	Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia (UP 2021–2027) <u>Lider projektu: MEN</u>	Realizowano program wsparcia adresowany w szczególności do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
24	Równe warunki konkurencji dla polskich rolników w poszerzonej UE <u>Lider projektu: MRIRW</u>	W procesie rozszerzenia UE o Ukrainę, państwa Bałkanów Zachodnich i Mołdawię jest niezbędne zapewnienie stabilności na rykach rolnych i odpowiedniego poziomu dochodów rolników. Szczególnie ważne jest monitorowanie wpływu akcesji Ukrainy na sytuację rolnictwa w Polsce i zapewnienie w nowych państwach członkowskich takich samych wymogów jakości i bezpieczeństwa produktów rolnych oraz wymagań

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		środowiskowych nałożonych na rolników jak w państwach UE-27.
25	Pakiet działań na rzecz zapewnienia zastępowalności pokoleń i poprawy sytuacji demograficznej na obszarach wiejskich <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Kompleksowe działania na rzecz zapewnienia zastępowalności pokoleń i poprawy sytuacji demograficznej na obszarach wiejskich, w tym dotyczące wzmocnienia rodzin, znoszenia barier dla rodziców chcących mieć dzieci, podnoszenia jakości zarządzania, prorodzinne rozwiązania na rynku pracy, popularyzacja kultury i zachowań społecznych sprzyjających rodzinie.
projekty dodane do listy projektów strategicznych po przyjęciu aktualizacji SZRWiR 2030		
26	Wsparcie na rolnictwo 4.0 dla producentów świń <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Przygotowanie i uruchomienie z inwestycji A1.4.1 KPO naboru na wsparcie inwestycji w zakresie rolnictwa 4.0 dedykowanego dla producentów świń. Nabór został przeprowadzony w dniach 14 lipca do 4 sierpnia 2025 r.
27	Wzmocnienie odporności obszarów wiejskich i sektora rolno-spożywczego ze środków UE po 2027 r. <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Zarządzeniem nr 36 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2023 r. (Dz. Urz. Min. Rol. i Roz. Wsi poz. 58) powołany został <i>Zespół do spraw długoterminowej wizji obszarów wiejskich i wsparcia ich rozwoju ze środków krajowych i UE po 2027 r.</i> Do zadań Zespołu, należy w szczególności: 1) wypracowanie zaleceń w zakresie realizacji założeń długoterminowej wizji obszarów wiejskich UE do 2040 r., Paktu na rzecz obszarów wiejskich oraz planu działania w ramach Paktu na rzecz obszarów wiejskich; 2) wypracowanie stanowiska Ministra w zakresie finansowania po 2027 r. rozwoju obszarów wiejskich i sektora rolno-spożywczego ze środków Wspólnej Polityki Rolnej, funduszy i polityk UE innych niż Wspólna Polityka Rolna, w tym przede wszystkim polityki spójności, oraz budżetu państwa. 3) przygotowanie oceny dwudziestoletniego okresu członkostwa Polski w UE w wymiarze społeczno-gospodarczym w odniesieniu do rozwoju obszarów wiejskich i sektora rolno-spożywczego. Do końca czerwca 2025 r. odbyło się w sumie 7 posiedzeń Zespołu, podczas których zebrane zostały opinie i rekomendacje dot. mechanizmu rural proofing i oczekiwanego z punktu widzenia interesów polskiej wsi i rolnictwa - kształtu

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		WRF 2028-2034. Zostały one wykorzystane w stanowisku MRiRW do: • projektu stanowiska Rządu w odniesieniu do dokumentu pozalegisłacyjnego UE Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Droga ku następny wieloletnim ramom finansowym COM (2025) 046. • projektu stanowiska Rządu w odniesieniu do dokumentu Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Kompas konkurencyjności dla UE. • projektu stanowiska Rządu RP w sprawie roli spójności w UE i przyszłości polityki spójności po 2027 roku.
28	Uproszczenia administracyjne w ARiMR <u>Lider projektu: ARiMR</u>	W ARiMR prowadzony jest proces upraszczania części procedur. W miejsce obecnych procedur opracowywane są tzw. procedury horyzontalne, które integrują wspólne elementy regulowane dotychczas w odrębnych procedurach. W ramach prowadzonych prac związanych z upraszczaniem książek procedur wdrażany jest tzw. „prosty język” m.in. w dokumentach (pismach) wysyłanych do wnioskodawcy. Rozwiązanie to ma na celu zmianę dotychczas stosowanego „urzędowego” języka na prosty i zrozumiały dla wnioskodawcy. Ponadto realizowane są szkolenia dotyczące stosowania „prostego języka” w pracy i w komunikacji z wnioskodawcą. Rozwiązania te wpłyną na poprawę komunikacji z wnioskodawcą oraz wizerunek ARiMR.
29	Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń <u>Lider projektu: MRiRW</u>	Pomoc w wysokości do 150 tys. złotych na operacje w zakresie dobrostanu zwierząt w zakresie budowy lub przebudowy wybiegów dla bydła; budowy lub przebudowy zbiorników na odcieki z wybiegu dla bydła; wyposażenie pastwisk umożliwiających bezwiewiowy wypas bydła; zakup budek do grupowego odchovu cieląt do 8 tygodnia życia wraz z przestrzenią ruchową; zakup zautomatyzowanych instalacji poprawiających mikroklimat w budynkach inwentarskich, w tym: instalacji do ogrzewania lub chłodzenia pomieszczeń, systemów wentylacji, systemów wentylacji awaryjnej, systemów pomiarowych lub kontrolujących obieg powietrza, stopień zapylenia, temperaturę, względną wilgotność powietrza i stężenie gazów, systemów alarmowych sygnalizujących awarię; zakup systemów zarządzania stadem lub dojem, w

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		szczegółności kamery monitorujące zachowania zwierząt, czujniki mierzące liczbę komórek somatycznych, zawartość białka i tłuszczu w trakcie doju oraz pozwalających na wczesne wykrywanie schorzeń metabolicznych i mastitis z oprogramowaniem i identyfikacją zwierząt za pomocą sygnałów cyfrowych; zakup autonomicznych, samobieżnych urządzeń do czyszczenia podłóg w budynkach inwentarskich, w których prowadzony jest chów lub hodowla zwierząt objętych inwestycją; zakup czochradeł. Nabór został przeprowadzony w terminie od 30.05.2025 r. do 11.07.2025 r.
30	Rozwój infrastruktury badawczo-analitycznej w okręgowych stacjach chemiczno-rolniczych (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	W dniu 27 sierpnia 2025 r. zostało podpisane porozumienie pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Dyrektorem Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej o dofinansowanie ze środków KPO w ramach inwestycji A2.4.1 przedsięwzięcia pn.: „Wsparcie infrastruktury analityczno-laboratoryjnej Stacji Chemiczno-Rolniczych – Wsparcie dla Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej na zakup aparatury pomiarowej do laboratoriów 17 okręgowych stacji chemiczno-rolniczych”. Aktualnie trwa realizacja inwestycji, która ma zakończyć się do 30 czerwca 2026 r. W okresie od 12 listopada 2023 do 30 czerwca 2025 r. w ramach projektu Inwestycje w rozbudowę potencjału badawczego (KPO) uruchomiono indykatywny nabór w ramach inwestycji A2.4.1. rozbudowa potencjału badawczo doświadczalnego dla COBORU. Wnioski można było składać od dnia 16 czerwca 2025 r. do 30 czerwca 2025 r. W dniu 30 czerwca 2025 r. COBORU złożyło trzy wnioski do objęcia wsparciem rozbudowy potencjału badawczo-doświadczalnego COBORU ze środków KPO.
31	Unowocześnienie bazy dydaktycznej i demonstracyjnej szkół rolniczych prowadzonych i nadzorowanych przez Ministra RiRW (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	ARiMR, jako jednostka wspierająca plan rozwojowy inwestycji A1.4.1 KPO, w okresie od 29 kwietnia 2025 r. – do 13 maja 2025 r. przeprowadziła nabór wniosków dot. unowocześnienia bazy dydaktycznej i demonstracyjnej na potrzeby edukacji w zakresie rolnictwa 4.0 dla publicznych szkół rolniczych. Budżet naboru wynosi 80,41 mln zł. O dofinansowanie przedsięwzięć związanych z zastosowaniem nowoczesnych technologii w rolnictwie mogą się starać podlegające Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi szkoły, które kształcą przyszłych: mechaników-operatorów pojazdów i maszyn rolniczych; ogrodników; rolników; techników: agrobiznesu, architektury krajobrazu, mechanizacji rolnictwa i agrottroniki, ogrodników, rolników, urządzeń i systemów energetyki odnawialnej. Środki finansowe mają zostać przeznaczone na unowocześnienie bazy dydaktycznej i demonstracyjnej, np. na zakup nowych maszyn wyposażonych w rozwiązania rolnictwa 4.0.

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		W przeprowadzonym naborze wniosków złożono 63 wnioski o objęcie przedsięwzięć wsparciem, a wg stanu na dzień 30.06.2025 r. ARiMR jest w trakcie procesu oceny złożonych wniosków.
32	Unowocześnienie bazy dydaktycznej i demonstracyjnej jednostek doradztwa rolniczego (KPO) <u>Lider projektu: MRiRW</u>	ARiMR, jako jednostka wspierająca plan rozwojowy inwestycji A1.4.1 KPO, w okresie od 9 do 30 czerwca 2025 r. przeprowadziła nabór wniosków na wsparcie unowocześnienia bazy dydaktycznej i demonstracyjnej w zakresie rolnictwa 4.0 przez jednostki doradztwa rolniczego. Według danych z ARiMR w naborze złożono 16 wniosków, które są w trakcie oceny.
33	Ochrona funkcji produkcyjnych wsi	Ustawa o ochronie produkcyjnych funkcji wsi, regulująca także zasady dobrego współistnienia zróżnicowanych społeczności zamieszkujących na terenach wiejskich oczekuje na wpis do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów. Projektowana ustawa przewiduje: 1) zmianę Kodeksu cywilnego, która pozwoli na wprowadzenie domniemania prawnego, zgodnie z którym prowadzenie działalności rolniczej nie stanowi zakłócania korzystania z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, które można obalić jedynie stwierdzeniem, że prowadzenie działalności rolniczej w danej, konkretnej sprawie nie jest zgodne z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej; 2) zmianę Kodeksu wykroczeń, która pozwoli na wyłączenie karalności za zakłócanie spokoju lub spoczynku nocnego w wyniku prowadzenia działalności rolniczej, np. poprzez hałas generowany przez maszyny rolnicze czy zwierzęta; 3) wprowadzenie regulacji w zakresie uwzględniania planów urządzeniowo-rolnych w systemie planowania przestrzennego, która pozwoli na wzmocnienie możliwości efektywniejszego planowania przestrzennego i zabezpieczenie miejsca produkcji rolniczej.
34	Poprawa warunków prowadzenia działalności rolniczej oraz jej stabilności poprzez lepsze ukierunkowanie wsparcia na rolników aktywnych zawodowo.	Wg stanu na dzień 30.06.2025 r., w którym nie toczyły się jeszcze prace nad przedmiotową ustawą (wniosek o umieszczenie projektu tej ustawy w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów został wystany w lipcu 2025 r., a w dniu 24.10.2025 r. zakończył się etap ponownego opiniowania i uzgodnień międzyresortowych). Projekt jako priorytetowy został zaakceptowany przez Komitet Nadzoru nad Wdrażaniem Polityki Rządu w sierpniu (jako „Poprawa warunków prowadzenia działalności rolniczej oraz jej stabilności poprzez lepsze ukierunkowanie wsparcia na rolników aktywnych zawodowo” – ustawa jest środkiem do realizacji tego celu).
35	Ochrona polskiej ziemi rolnej	Projektuje się ustawę o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, w której resort

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		rolnictwa wydłuży o 10 lat zakaz sprzedaży ziemi cudzoziemcom, tj. do dnia 30 kwietnia 2036 r. Dodatkowo ustawa o dzierżawie rolniczej w listopadzie 2025 r. trafi do konsultacji publicznych i uzgodnień międzyresortowych. Wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw dzierżawa zyskała status podstawowego sposobu zagospodarowania nieruchomości rolnych Zasobu.
36	Polska Żywność: Lokalny Fundament, Globalny Kierunek	Celem projektu jest ochrona polskiego rynku wewnętrznego poprzez wzmocnienie kontroli granicznej i sanitarnej w celu ochrony przed niekontrolowanym napływem towarów niespełniających norm UE i promowanie krajowej żywności wysokiej jakości, aby stabilizować ceny i dochody rolników w obliczu rosnącego importu. Jednocześnie położymy nacisk na dynamiczną ekspansję na rynki pozaunijne, wspierając dyplomację handlową, usuwanie barier sanitarnych i inwestycje w zaawansowane przetwórstwo, aby zwiększyć globalną konkurencyjność i wartość dodaną polskiego eksportu.
37	Strategia Badań dla Rolnictwa	Celem projektu jest modernizacja polskiego rolnictwa poprzez ścisłą współpracę uczelni, instytutów badawczych i ośrodków doradztwa rolniczego, skupiając się na kluczowych wyzwaniach tj. nowe odmiany roślin oraz skuteczne strategie walki z groźnymi chorobami zwierząt. Całość będzie wsparta cyfrowym doradztwem i szkoleniami, aby szybko wdrożyć te innowacje bezpośrednio w gospodarstwach i zapewnić polskim rolnikom konkurencyjność.
38	Fundusz Stabilizacji Cen i Ubezpieczeń Rolnych	Tworzenie krajowego Funduszu Stabilizacji Cen (na wzór interwencji rynkowych WPR), który miałby ograniczać skutki gwałtownych spadków cen, a także dotowanie ubezpieczeń od klęsk żywiołowych
39	Fundusz Klęskowy	Będzie to narzędzie do wsparcia finansowego oraz instrumentów pomocowych (dotacje, dopłaty, kredytów preferencyjnych) udzielanych przez państwo producentom rolnym, których gospodarstwa zostały dotknięte niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi lub innymi zdarzeniami losowymi (tzw. klęskami) oraz do zabezpieczenia przed skutkami atmosferycznymi.
40	Młody Rolnik, Przyszłość Polski	Celem projektu jest zwiększenie kwoty wsparcia w ramach działań WPR Premia dla Młodego Rolnika do 300 tys zł dla tych którzy prowadzą lub planują prowadzić produkcję zwierzęcą w swoim gospodarstwie.
41	Aktywna wieś	Utworzenie funduszu grantowego który będzie wspierał działania dla lokalnych inicjatyw. Głównym celem jest ożywienie życia społecznego i kulturalnego na wsi, wzmocnienie więzi międzyludzkich oraz zachęcenie

Lp.	PROJEKTY STRATEGICZNE W TRAKCIE REALIZACJI	
	Nazwa projektu	Opis projektu
		mieszkańców do aktywnego współtworzenia swojej małej ojczyzny.
42	Bezpieczna wieś	Zwiększenie zdolności OSP do reagowania na zagrożenia specyficzne dla obszarów wiejskich (pożary upraw, maszyn rolniczych, budynków inwentarskich, wypadki w rolnictwie, podtopienia), poprzez wsparcie w zakup sprzętu
43	Zdrowa wieś	Finansowanie mobilnych punktów medycznych (profilaktyka, podstawowa opieka) oraz programów aktywizacji fizycznej (ścieżki rowerowe, siłownie plenerowe) w celu poprawy dostępu do opieki i promowania zdrowego stylu życia.
44	Wsparcie lokalnych producentów w eksporcie Lider projektu: KOWR we współpracy z MRiRW i PAIH	Celem wieloletniego projektu rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą w latach 2025-2028 jest zwiększenie eksportu polskich produktów rolno-spożywczych na perspektywiczne rynki docelowe poprzez zwiększenie intensywności prowadzonych działań. Projekt będzie realizowany w szczególności poprzez dedykowanych ekspertów rolno -spożywczych w ramach struktury organizacyjnej PAIH za pośrednictwem Zagranicznych Biur Handlowych (ZBH PAIH) w: 1) Republice Singapuru (ZBH Singapur) z możliwością realizacji działań w Malezji, Indonezji, Tajlandii, 2) Arabii Saudyjskiej (ZBH Rijad), 3) Federacyjnej Republice Brazylii (ZBH Sao Paulo) z możliwością działań w Republice Argentyńskiej (ZBH Buenos Aires), 4) Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (ZBH Londyn), 5) Republice Korei (ZBH Seul), 6) Japonii (ZBH Tokio), 7) Stanach Zjednoczone Ameryki (ZBH Houston, ZBH Chicago, ZBH Dolina Krzemowa, ZBH Nowy York), 8) Republice Federalnej Niemiec (ZBH Frankfurt), 9) Federalnej Republice Nigerii (ZBH Lagos) z możliwością realizacji działań w krajach Afryki Środkowej. W dniu 9 września 2025 r. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) oraz Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH) zawarły umowę w sprawie wieloletniego projektu rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą. W IV kw. 2025 rozpoczęte zostały prace nad rekrutacją ekspertów rolno-spożywczych.